

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/39/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6821200522
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6821200522.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Petra Kvietka a Mgr. Martina Štubniaka, vo veci starostlivosti o maloletého K. H., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom W., N. S. Z. č. XXX/XX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa rodičov: matky - S. H., nar. XX. XX. XXXX, zomrelej dňa XX. XX. XXXX a otca K. J., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom K. - K. č. XXX, o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti na návrh navrhovateľky O. D., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom W., N. V. W. č. XXX/XX, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 5P/12/2021 zo dňa 08. 06. 2021, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu v III. a V. výroku p o t v r d z u j e .
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Revúca, ako súd prvej inštancie (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“), odvolaním napadnutým rozsudkom zveril maloletého N. H., nar. XX. XX. XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky O. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. I. Z. 537/11, W. (I. výrok). O. D. uložil povinnosť vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého K. v rovnakom rozsahu, ako ju vykonávajú rodičia s tým, že je oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Ak predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd (II. výrok). Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého Mátyása počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti výživné sumou 100,- Eur mesačne, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Revúca, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku (III. výrok). Styk otca s maloletým K. neupravil (IV. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (V. výrok).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že stará matka maloletého, O. D. sa návrhom domáhala zverenia maloletého K. H., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „maloletý“, resp. „maloleté dieťa“) do svojej náhradnej osobnej starostlivosti z dôvodu, že matka maloletého S. H. dňa XX. XX. XXXX náhle zomrela, pričom maloletý prakticky vyrastal v ich domácnosti ako starých rodičov, otec sa oňho nestaral.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa ustanovení § 25 ods. 1, § 45 ods. 1, 2, 3, 4, 7, 8, § 46 ods. 2, § 62 ods. 1, 2, 3, Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“) a konštatoval, že stará matka spolu s členmi jej domácnosti predstavujú záruku, že starostlivosť o maloletého bude vykonávaná v najlepšom záujme dieťaťa, preto maloletého I. jej zveril do náhradnej osobnej starostlivosti. V domácnosti starej

matky maloletý vyrastal od malička, je na starú matku a členov jej rodiny zvyknutý. Stará matka mal. dieťaťa má trvalý pobyt na území SR a jej zdravotný stav jej umožňuje vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého. Vzhľadom na dlhodobý absolútny nezáujem otca o maloleté dieťaťa, skutočnosť, že otec nikdy starostlivosť o žiadne dieťa nezabezpečoval a záhaľčivý spôsob života, ktorý otec maloletého dieťaťa vedie, mal za to, že otec nedokáže zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletého. Zároveň vymedzil práva a povinnosti navrhovateľky vo vzťahu k maloletému dieťaťu. Matka maloletého dieťaťa zomrela, preto jedinou osobou, ktorá má vyživovaciu povinnosť voči maloletému je otec maloletého, ktorému uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého podľa zistených potrieb maloletého a možnosti a schopnosti otca ako výživou povinnej osoby. Potreby maloletého boli zistené v bežnom rozsahu, preto plne odôvodňujú určenie vyživovacej povinnosti vo výške 100,- Eur mesačne, keďže len suma životného minima na neploleté dieťa v súčasnosti predstavuje 98,08 Eur mesačne. Mal za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca výživné dieťaťu v takejto výške poskytovať, nakoľko otec je zdravý muž, vo veku XX rokov, je vyučený ako mäsiar. Z výsledkov zisťovania voľných pracovných miest v regióne miesta bydliska otca a širšom okolí bolo zistených minimálne 10 voľných pracovných miest pre muža so základným vzdelaním a s výškou hrubej mesačnej mzdy od 623,- Eur mesačne do 800,- Eur, z toho jedno pracovné miesto dokonca v obore, v ktorom je otec vyučený. Otec maloletého dieťaťa má možnosť sa zamestnať, pretože mu v tom nebránia žiadne zdravotné ani osobné prekážky. Vzhľadom na schopnosti a možnosti by otec maloletého mohol dosiahnuť mesačný príjem vo výške od 623,- do 800,- Eur brutto, čo by pri výške hrubej mesačnej mzdy 700,- Eur bola čistá mzda pribl. 562,46 Eur, z ktorého príjmu je v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu maloletého sumou 100,- Eur mesačne, ktorá suma môže pokryť bežné mesačné potreby maloletého v minimálnej výške. Čo sa týka výdavkov otca, pre účely určenia vyživovacej povinnosti súd prihliadol len na nevyhnutné výdavky otca na zabezpečenie základných životných potrieb, pričom je zrejmé, že otec vyššie výdavky ani nemá a nemôže mať, nakoľko dlhodobo žije len z dávky v hmotnej núdzi. Styk otca s maloletým neupravil, pretože otec ani stará matka styk otca s maloletým upravovať nežiadali a uviedli, že sa na ňom budú vedieť dohodnúť.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie konkrétne do výroku o určení vyživovacej povinnosti a žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že ho zaviazže prispievať na výživu maloletého sumou 100,- Eur mesačne.

6. Žiadal zohľadniť svoju finančnú situáciu, pretože ak by vykonával prácu za príjem, z ktorého vychádzal okresný súd, bol by s tým spokojný, prácu si hľadá, no nemá šťastie a naďalej je v hmotnej núdzi s príspevkom vo výške 195,- Eur, z ktorej sumy má náklady na bývanie približne 50,- Eur, taktiež si zabezpečuje palivo na kúrenie. Doposiaľ platil pravidelne výživné a i keď bol ochotný platiť viac, momentálne na to nemá.

7. Navrhovateľka ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadrili.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom III. výroku a v závislom výroku o trovách konania (V. výrok) podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia v odvolaní napadnutom výroku, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je v odvolaní napadnutom výroku o vyživovacej povinnosti otca vecne správne. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods.

2 CSP) sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je nielen dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

12. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že naposledy bola úprava práva a povinnosti rodičov k maloletému v konaní vedenom na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 5C/65/2014, v ktorom konaní bolo otcovstvo otca - A. J. k maloletému určené až rozsudkom zo dňa 27. 05. 2015, č. k. 5C/65/2014 - 104 po vykonanom znaleckom dokazovaní analýzou DNA, nakoľko otec otcovstvo k maloletému neuznával. V rozsudku, ktorým súd určil otcovstvo K. J. k maloletému súd zároveň upravil rodičovské práva a povinnosti k maloletému tak, že ho zveril do osobnej starostlivosti matky a otcovi určil vyživovaciu povinnosť na maloletého vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa podľa zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime. Urobil tak z dôvodu, že matka maloletého starostlivosť o dieťa zabezpečovala od jeho narodenia, pričom neboli zistené nedostatky v zabezpečovaní starostlivosti. Pri určení výživného v minimálnej výške, súd vychádzal z toho, že otec maloletého bol nezamestnaný a bol poberateľom dávky v hmotnej núdzi.

13. Z výsluchu otca pred okresným súdom na pojednávaní vyplynulo, že v nadmernej miere požíval alkoholické nápoje, resp. bol alkoholik, tvrdil však, že prestal piť pred dvomi rokmi. Kolízny opatrovník však v správe zo šetrenia pomerov v rodine maloletého zaznamenal, že z rozhovoru s V. J. - ujom maloletého, ktorý žije v domácnosti s navrhovateľkou uviedol, že otec maloletého je alkoholik. Otec sa o maloletého nezaujíma, videl maloletého keď mal jeden rok, žije sám v rodinnom dome, ktorý patrí jeho matke V. J., je nezamestnaný, nemá žiadne zdravotné problémy a je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 16. 09. 2017 od 01. 07. 2020. Otec poberá dávku v hmotnej núdzi naposledy vo výške 195,70 Eur. Odkedy pred dvomi rokmi prestal piť, nedokázal sa zamestnať. Pred dvomi rokmi sa bol pýtať v jednej mäsiarni v meste W., či tam môže ísť pracovať, pretože je vyučený mäsiar. Tam ho však neprijali. Rozposlal žiadosti do Slovmagu a.s. Lubeník a do SMZ Jelšava, a.s.. odtiaľ mu však prišli negatívne odpovede. Otec uviedol, že chodí po fuškách a brigádach, ale len v letných mesiacoch, je dlhodobo, minimálne od času posledného rozhodovania vo veci starostlivosti o maloletého v roku 2015 až do súčasnosti nezamestnaný a prácu si dostatočne intenzívne nehľadá. Podľa vyjadrenia otca odkedy pre dvomi rokmi prestal piť, si prácu hľadal len na troch miestach.

14. Podľa § 62 ods. 1 až 5 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Povinnosťou súdu je pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti pre maloletého na celkové majetkové pomery povinného rodiča a tzv. potencialitu príjmov, t. j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. Pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 5 ZR je rodič povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a s využitím svojich subjektívnych vlastností a pracovných príležitostí si organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť.

16. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky otca maloletého a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

17. Odvolací súd uvádza, že dieťa má zo zákona právo na výživu, čo znamená, že rodičia majú voči svojmu dieťaťu explicitne uloženú povinnosť plniť ich zákonnú vyživovaciu povinnosť. Základnými podmienkami, od ktorých sa výška vyživovacej povinnosti rodičov na deti posudzuje, sú schopnosti,

možnosti, majetkové pomery povinného rodiča a odôvodnené potreby dieťaťa. Výživné, ktoré poskytuje povinný rodič slúži výlučne na uspokojenie základných potrieb maloletých detí, ktorými sú ošatenie, bývanie, kultúra, vzdelávanie, športové a rekreačné potreby, prípadne aj iné odôvodnené potreby, ktoré sú nevyhnutné pre zdravý telesný a duševný rozvoj a pre prípravu na uplatnenie sa v spoločnosti a v živote. Výživné má spotrebný charakter.

18. Odvolací súd sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie a dospel k záveru že prvoinštančný súd správne rozhodol pri určení vyživovacej povinnosti otca, v súčasnosti ako jediného zákonného zástupcu maloletého (matka maloletého zomrela - pozn. odvolacieho súdu), v súlade s princípom potenciality a nevychádzal z aktuálnych majetkových pomerov otca, ktorý je dlhodobo nezamestnaný od 16. 10. 2017, je odkázaný na dávku v hmotnej núdzi, ale vzhľadom na jeho kvalifikáciu mäsiara ako aj ponuku vhodných voľných pracovných miest, aj odvolací súd zastavaná názor, že otec nevyvinul dostatočné úsilie na to, aby získal vhodné zamestnanie, je teda pasívny pokiaľ ide o jeho schopnosť zamestnať sa, a preto nemožno vychádzať z jeho aktuálneho príjmu, ale z príjmu, ktorý by dosahoval, ak by sa skutočne uchádzal o prácu, kde by mohol dosahovať primeraný zárobok nielen na zabezpečenie svojich potrieb, ale aj pre plnenie si vyživovacej povinnosti k maloletému v primeranej výške. Aj v čase predchádzajúcej úpravy práv a povinností rodičov k maloletému bol otec ku dňu 20. 05. 2015 v evidencii uchádzačov o zamestnanie a to od 21. 07. 2009, z čoho je zrejmé, že na strane otca išlo o dlhodobú nezamestnanosť, bez preukázania jeho snahy vyvinúť maximálne úsilie o získanie vhodného zamestnania.

19. Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd odvolaciu námietku otca k určení výšky vyživovacej povinnosti na maloletého za neopodstatnenú.

20. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v III. výroku ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, ako aj závislého výroku o trovách konania (V. výrok).

21. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 52 CMP a preto rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

22. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 :0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).